

Projev, na který se nezapomíná!

Komunisté vás budou strašit nezaměstnaností, není to pravda, ničeho se nebojte.

Dvacet let tvrdila oficiální propaganda, že jsem nepřítelem socialismu, že chci v naší zemi obnovit kapitalismus, že jsem ve službách imperialismu, od něhož přijímám tučné výslužky, že chci být majitelem různých podniků... Byly to všechno lži, jak se záhy přesvědčíte, protože tu brzy začnou vycházet knihy, z nichž bude zřejmé, kdo jsem a co si myslím. Slibuji vám, že funkci prezidenta vezmu na jedno volební období, ale pak bych se chtěl věnovat práci dramatika. Také vám slibuji na svou čest, pokud se za mého volebního období nezlepší životní úroveň v ČSFR, sám odstoupím z funkce.

V budoucnu se podle mého mínění musí prezidentský úřad vymežit. Prezident nemůže mít tak velké pravomoci, jaké má dnes. Pro mě není rozhodující, s jakým slovem jsou sociální jistoty spojovány, ale to, jaké jsou. Já si představuji, že by měly být daleko větší, než jaké poskytovalo to, co mnozí nazývají socialismem. Možná se ptáte, o jaké republice sním. Odpovím vám: O republice lidské, která slouží člověku, a proto má naději, že i člověk poslouží jí.

Za svůj třetí úkol považuji podporu všeho, co povede k lepšímu postavení dětí, starých lidí, žen, nemocných, těžce pracujících, příslušníků národních menšin a vůbec všech občanů, kteří jsou na tom z jakýchkoliv důvodů hůře než ostatní. Žádné lepší potraviny či nemocnice nesmí být výsadou mocných, ale musí být nabídnuty těm, kteří je nejvíce potřebují.

Připravujeme koncept důkladné ekonomické reformy, která nepřinese sociální stresy, nezaměstnanost, inflaci a jiné problémy, jak se někteří z vás obávají. Svádět všechno na předchozí vládcy nemůžeme nejen proto, že by to neodpovídalo pravdě, ale i proto, že by to mohlo oslabit naši povinnost samostatně, svobodně, rozumně a rychle jednat... Všichni chceme republiku, která bude starostlivě pečovat o to, aby zmizely všechny ponižující přehrady mezi různými společenskými vrstvami, republiku, v níž se nebudeme dělit na otroky a pány. Toužím po takové republice víc než kdo jiný. Náš stát by už nikdy neměl být přívažkem či chudým příbuzným kohokoliv jiného. Musíme sice od jiných mnoho brát a mnohému se učit, ale musíme to po dlouhé době dělat zase jako jejich rovnoprávní partneři, kteří mají také co nabídnout. Jsou lidé, kteří kalí vodu a panikaří, že se bude zdražovat. Dávejte si na ně pozor! Ptáte se s údivem, jestli bude inflace, jestli bude zdražování? Mnohokrát a jasně tato vláda řekla ve svém programovém prohlášení, včetně dalších dokumentů a ministři na svých tiskových konferencích, že jejich úsilím je, aby přechod od neekonomiky k ekonomice byl pokojný, bez sociálních aspektů, bez návaznosti nezaměstnanosti, bez jakýchkoliv sociálních krizí nebo podobně. Jestli se sem tam pohne cena cigaret nebo něčeho, to v téhle chvíli nevím, zatím je snaha, aby se nehýbalo nic, alespoň v nejbližších měsících. Žádné gigantické zdražování nebo dokonce nezaměstnanost, jak to panikáři systematicky šíří, nic takového nepřipravujeme.

Již nikdy do žádného paktu nepůjdeme. Podle mého mínění nesmí náš stát šetřit na investicích do školství a kultury... Také náš mnohokrát deklarovaný úmysl provést reformu tak, aby nevedla k velkým otřesům, velké inflaci, nebo dokonce ke ztrátě základních sociálních jistot, musí naši ekonomové přijmout prostě jako úkol, který jim byl zadán. Zde neplatí žádné NEJDE TO.

Václav HAVEL v roce 1989